

Dna-show: jullie hebben 't zelfde bloed

NCRV-programma doorbreekt een taboe op de Nederlandse televisie

ANGELA DE JONG
HILVERSUM

Willem Horjus (49) twijfelde al een tijd. Is Thialda (21) daadwerkelijk zijn dochter? Moeder, al voor Thialda's geboorte getrouwd met een andere man, beweert van wel. Maar de Amsterdamse muzikant zet daar vraagtekens bij. „Je zoekt toch of ze in bepaalde opzichten op me lijkt. Familie en vrienden zeggen ook: het is je dochter niet.”

Hij liet het echter rusten. Tot endeldarmkanker bij hem werd geconstateerd. „Het is wel duidelijk dat ik in het laatste stuk van mijn leven zit.” Dus vond hij het tijd de waarheid boven tafel te krijgen. „Precies op dat moment zag ik op internet een oproep voor een nieuw programma rond dna-onderzoek. Alsof het zo moet zijn.”

Horjus zit in de eerste aflevering van het opzienbarende en bij voorbaat omstreden *DNA Onbekend* van de NCRV dat volgende week donderdag begint. Daarin krijgen mensen met behulp van specialistisch en peperduur dna-onderzoek voor eens en altijd duidelijkheid over kwellende familie vragen: is mijn vader wel mijn vader? Is hij daadwerkelijk mijn broer?

Presentatrice Caroline Tensen is ontzettend trots op het programma, gebaseerd op een Engels format. „Ik houd ervan als tv een stapje verder gaat en met de tijd meegroeit. Dna is echt iets van de laatste jaren. Een op de tien mensen weet niet of de familie wel hun familie is. Het zijn stuk voor stuk heel mooie verhalen. Al is het soms ook heftig. Vroeger lag er toch vaak een taboe op. Als er iets in een familie gebeurde, werd er door overgrootouders gewoon niet over gesproken.”

Ze benadrukt dat de makers inte-

ger te werk gaan. Alle nog in leven zijnde betrokkenen moeten mee willen werken. „We gaan niet stiekem een haar uittrekken.” Het programma werkt verder nauw samen met psychologen van Stichting Verwantschapsvragen. Als er tijdens de opnamen iets gebeurt wat de deelnemers schaadt, wordt het niet uitgezonden. „Anders wilde ik het niet maken,” zegt Tensen stellig. „Geen van de deelnemers heeft spijt na afloop. Iedereen is blij met de uitslag, ongeacht de uitkomst.”

Desondanks is er op voorhand forse kritiek uit christelijk ethische hoek. Het programma is al betiteld als 'sensatie' en 'uitverkoop'. Niets nieuws voor Tensen, want in de tijd van *Het spijt me* gebeurde dat eveneens.

Volgens Theo Boer, docent ethiek aan de Protestantse Theologische Universiteit, past het in de trend van steeds meer openheid op tv. „Natuurlijk gaan de eerste afleveringen hoge

kijkcijfers trekken. Iedereen wil zien of Piet of Henk de vader van Marietje is. Maar als omroep hoor je je

Ton van den Heuvel (m) en Kenneth wachten tijdens de show in spanning op de uitslag van hun dna-test. Ze moeten wel broers zijn, denken ze. 'Het is frappant hoe we op elkaar lijken.' Links de vrouw van Ton. FOTO'S NCRV

af te vragen of je mensen niet in bescherming moet nemen. Bepaalde zaken horen niet in de publieke ruimte.”

Hij noemt in dat kader ook het *Familiediner* (EO) of *Boer zoekt vrouw* (KRO). „Ik zit met kromme tenen

naar Wietse te kijken. Zo'n trieste jongen. Hij is totaal gehandicapt, emotioneel zo zwak.” Ook als mensen vrijwillig meewerken moeten programmamakers soms op de rem trappen, vindt ethicus Boer. „Ze hebben vaak geen idee wat tv met hun privéleven doet. Het is wachten op een live euthanasie op televisie. Er zijn heus wel een dokter, patiënt en familie te vinden die mee willen werken als het integer in beeld wordt gebracht. Maar zitten we daar op te wachten? Bepaalde dingen moet je niet willen. We hebben geen seks in een treincoupé, ook niet als de andere reizigers daar geen bezwaar tegen hebben. De samenleving heeft taboes nodig.”

Willem Horjus en Ton van den Heuvel, die eveneens in de eerste aflevering zit, zijn het niet eens met de kritiek. Van den Heuvels verhaal past zo in een aflevering van *Spoorloos*. Zijn moeder wilde nooit iets zeggen over zijn vader. Na haar dood vindt hij een boek en een brief en een foto van een Canadese soldaat. Een speurtocht op internet brengt

hem bij een mogelijke broer, Kenneth. Foto's worden uitgewisseld. „Het is frappant hoe we op elkaar lijken. Het is een gezicht.” Ze ontmoeten elkaar eenmaal. „Ik heb toen gezegd dat ik graag dna-onderzoek wilde laten doen. Kenneth vond het prima.” De oproep van het tv-programma kwam ook hier op het juiste moment. „Ik was al wel begonnen, maar je kent de wegen niet. Dit is makkelijker, maar aan de andere kant kom je wel met je grote kop op de tv. Ik heb de afweging gemaakt dat ik duidelijkheid belangrijker vind.”

Zowel Horjus als Van den Heuvel heeft niets dan lof voor de makers. Van den Heuvel: „Het ging echt om het onderzoek en om mij. Er zat absoluut geen sensatie bij.” Horjus: „Ik noem dit net als *Spoorloos* heel gezonde tv. Ik hoop dat het voor veel kijkers een inspiratie is. Want er is niets fijners dan duidelijkheid, weet ik nu.”

■ DNA Onbekend, donderdag 5 november, 20.30 uur, Ned.1

Het wachten is op een live euthanasie op tv.

Ethicus Theo Boer

Wie is de echte vader van Thialda? Dirk (l) of Willem Horjus. De uitslag krijgen ze in de eerste aflevering van *DNA Onbekend*.

Vingerafdruk van ouderen blijkt lastig te maken

ERIC VAN DER VELDEN
ROTTERDAM

Het geduld van ouderen wordt zwaar op de proef gesteld bij het aanvragen van een nieuw paspoort of identiteitskaart.

De elektronische vingeraflezer blijkt grote moeite te hebben met het vervaardigen van vingerafdrukken van mensen vanaf circa 70 jaar. Dit apparaat is sinds 21 september in gebruik, als gevolg van de nieuwe wettelijke eis dat er voor het verstrekken van deze documenten vier verschillende vingerafdrukken moeten worden afgenomen.

In het Groningse gemeente Menterwolde liep de irritatie op de afdeling burgerzaken hoog op. „Begrijpelijk,” zegt hoofd samenlevingszaken Frits Muurman, „Het duurt meestal meer dan een kwartier voordat we alle vier de vingerafdrukken hebben. Ouderen voelen zich in dit soort situaties toch al slecht op hun

gemak. En dan komt er nu ook nog schaamte bij over dat ze anderen zo lang laten wachten. En misschien denken ze ook dat er iets mis is. Medisch, of dat ze gezocht worden of zo.” In Menterwolde heeft het lange wachten tot een pijnlijk incident geleid. Muurman: „Een man in de rij riep: dat ging onder de Duitsers wel sneller.”

Het aflezen bij ouderen gaat lastiger omdat hun vel minder strak is. Mogelijk speelt ook een rol, dat de toppen van de vingers meer zijn afgesletten. Een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken erkent het probleem en noemt het 'heel vervelend', maar ziet geen oplossing. „De vingeraflezer valt niet verder te verbeteren.”

Een gemeente als Utrecht maakt zich zorgen om de piekperiode, vlak voor de zomervakantie. Hoofd burgerzaken Henry Kool: „De irritatie valt bij ons nu nog mee, maar straks gaat het twee keer zo druk worden.”

Scheringa scoort wél op Youtube

CASPAR NABER
ROTTERDAM

Het 'plakken' van gewezen DSB-topman Dirk Scheringa in een fragment uit een Amerikaanse tekenfilmserie heeft een student van de Rotterdamse kunstacademie een kijkcijferhit op Youtube opgeleverd.

Het filmpje van nauwelijks anderhalve minuut werd in een paar dagen tijd zo'n 22.000 maal bekeken. De link naar het bewerkte fragment uit *South Park* wordt massaal doorgestuurd via het internet. 'Grappig', vindt maker Lewis van der Werf (20). „Het is een heel simpel filmpje.”

De vierdejaarsstudent aan de Willem de Kooning Academie monteert Scheringa's hoofd op het lichaam van een bankdirecteur bij wie spaargeld van klanten in een zucht verdamppt. Zo ook de 100 dollar van Stan, een van vier boezemvrienden die surrealistische avonturen beleven in de

Een student maakte een filmpje met DSB-topman Dirk Scheringa.

animatieserie voor tieners en volwassenen.

De twintiger sloeg aan het knippen en plakken nadat hij het er thuis met zijn vader over had gehad 'dat geld eigenlijk niets is'. „Dat deed ons denken aan het fragment uit *South Park* waar ik vroeger

veel naar keek en waardoor mijn vader ook is gaan kijken.”

Al steekt Van der Werf zijn tijd voorlopig in zijn eindexamenfilm van vier minuten, hij overweegt meer korte filmpjes te maken. „Ze zijn een ideale uitlaatklep voor humor.”